

Bestuurlijke hoofdlijnen

**Gemeente
De Ronde Venen**

Leeswijzer

Inleiding

Deze begroting geeft zicht op de doelstellingen, acties en middelen voor 2022. De opzet hiervoor is opgenomen in de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening gemeente De Ronde Venen. Deze begroting is bedoeld om digitaal te lezen, daarom komt u af en toe een link tegen die in een geprinte versie geen waarde heeft maar digitaal makkelijk is om snel naar een onderwerp door te gaan.

De drie belangrijkste bestuurlijke vragen voor de begroting zijn samengevat in een overzicht.

Bestuurlijke vragen	Uitwerking
1. Wat willen we bereiken? 2. Wat gaan we daarvoor doen?	• Drie domeinen • Zevenentwintig doelstellingen • Zesenzestig acties • Eenenzeventig indicatoren • Twintig verbonden partijen
3. Wat mag het kosten?	• Tien programma's • Zestig landelijke taakvelden • Diverse dwarsdoorsneden in de financiële begroting

Bestuurlijke hoofdlijnen

In het algemene deel zijn de bestuurlijke hoofdlijnen en de financiële positie van onze gemeente toegelicht. Daarnaast zijn meerjarige kerngegevens opgenomen over onder meer de ontwikkeling van het aantal inwoners en woningen.

Domeinen

Net als de vorige begroting rangschikt de begroting 2022 de beleidsdoelstellingen naar drie domeinen. Per domein staan de volgende onderdelen vermeld: de visie, doelstellingen, acties, indicatoren en de bijdragen van verbonden partijen om de beoogde resultaten te bereiken.

- De indicatoren die wettelijk verplicht zijn, zijn in de tabellen opgenomen. Deze geven duiding aan de behaalde resultaten maar zijn niet altijd eenduidig of in sommige gevallen alleen rekenkundig. Er zijn ook indicatoren die alleen periodiek worden gemeten en er geen vergelijking is met tussenliggende jaren.
- Per verbonden partij is toegelicht op welke wijze een verbonden partij een relatie heeft met de beleidsdoelstellingen. Een totaaloverzicht van de verbonden partijen is opgenomen in de gelijknamige paragraaf. Overigens is het goed te melden dat we naast de verbonden partijen (partijen waarin we een bestuurlijk of financieel belang hebben) ook met een veelheid aan andere partijen samenwerken om onze doelstellingen te bereiken.
- De financiële informatie is opgebouwd uit de tien programma's. Deze programma's zijn vervolgens verdeeld naar zestig landelijke taakvelden. Hierbij geldt dat de bedragen in de

begroting zijn afgerond op een veelvoud van 1.000 euro. Hierdoor ontstaan in de presentatie van de financiële tabellen beperkte afrondingsverschillen.

Paragrafen

Diverse beheersmatige zaken zoals lokale heffingen, bedrijfsvoering en risico's die over verschillende domeinen lopen zijn opgenomen in de paragrafen. Weergave daarvan op een centrale plek in de begroting waarborgt een goede informatievoorziening over deze onderwerpen en maakt de informatie inzichtelijk.

1. Lokale heffingen; geeftzicht in de opbrengsten van belastingen en heffingen. In deze paragraaf wordt ook inzicht verschaft in de gemiddelde woonlasten en hoe die zich verhouden tot andere gemeenten.
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing; geeft inzicht in de risico's en in welke mate de gemeente in staat is deze op te vangen. Hierin zijn onder andere kengetallen over de schuldpositie, solvabiliteit en structurele exploitatieruimte opgenomen.
3. Kapitaalgoederen; geeft inzicht in de onderhoudsstaat van de gemeentelijke bezittingen en openbare ruimte.
4. Financiering; geeft inzicht in de schuldpositie en betaalde rente. In deze paragraaf wordt ook dieper ingegaan op de omvang en ontstaan van schulden. Er wordt uitgelegd met welk doel schulden zijn ontstaan, wat de hoogte van de schulden is en wat de vooruitzichten zijn.
5. Bedrijfsvoering; geeft inzicht in de speerpunten van de interne bedrijfsvoering.
6. Verbonden partijen; geeft inzicht in de samenwerkingsverbanden die de gemeente heeft.
7. Grondbeleid; geeft inzicht in de wijze waarop het grondbeleid binnen de gemeente wordt ingezet.
8. Verstrekte en ontvangen subsidies en bijdragen; geeft inzicht van zowel de verstrekte als de ontvangen subsidies en bijdragen.

Financiële begroting

De financiële begroting bevat informatie vanuit verschillende invalshoeken. Daarbij geven we onder meer inzicht in het verwachte verloop van investeringen, reserves, voorzieningen en het Sociaal Domein. Daarnaast hebben we gedetailleerde informatie opgenomen over bijvoorbeeld autonome en beleidsontwikkelingen.

Effecten van raadsbehandeling 28 oktober 2021

De raad heeft op 28 oktober 2021 de begroting vastgesteld. In deze begroting zijn verwerkt de aangenomen moties, amendementen en de opgenomen effecten uit het raadsvoorstel voor het vaststellen van de programmabegroting 2022. De aanpassingen ten opzichte van vorige versie is met **groen** aangegeven.

Bestuurlijke aanbieding

Op verzoek van de Tweede Kamer liet de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een onderzoek uitvoeren naar de financiële positie van gemeenten. Het onderzoek is aangeboden en de uitkomsten zijn duidelijk: gemeenten zitten financieel in de knel. Dit geldt ook voor gemeente De Ronde Venen. Ondanks deze situatie presenteren wij een sluitende begroting voor 2022. Een jaar waarin de woonlasten in De Ronde Venen niet harder stijgen dan de inflatie van 1,6%.

Achter deze sluitende begroting zit een groter verhaal. Mede door de ombuigingen die de raad vorig jaar heeft vastgesteld ligt er nu een sluitende begroting. Ook is er de komende jaren nog een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op onze begroting. Het gaat hier onder andere om de herijking van het gemeentefonds, waarvan de uitkomsten nog niet vaststaan. Ook nemen bijvoorbeeld de investeringen de komende jaren toe, hiermee zorgen we voor veilige wegen en bruggen. Door deze investeringen groeien de afschrijvingslasten en neemt de beïnvloedbare ruimte van de begroting af.

De kosten van het sociaal domein in de begroting blijven fors, maar gelukkig zijn er ook positieve ontwikkelingen. In de Kadernota is rekening gehouden met extra middelen vanuit het rijk voor de jeugdzorg. Deze middelen heeft het rijk inmiddels toegezegd. Dit betekent dat De Ronde Venen in 2022 1,9 miljoen euro extra ontvangt. Voor 2023 en verder zijn extra middelen nog onzeker. Op basis van een afspraak tussen rijk, VNG en provincies nemen we voor de komende jaren 75% van de te verwachten inkomsten op in de begroting.

De coronacrisis is in een nieuwe fase beland. De periode van noodmaatregelen, financiële steunpakketten en inperkingen van de bewegingsvrijheid ligt gelukkig bijna achter ons, vooral dankzij de vaccinaties. Er kan steeds meer, maar waakzaamheid blijft geboden. Dit betekent dat wij ons in 2022 meer kunnen focussen op het herstel op de korte en middellange termijn. Dit doen wij op basis van aanbevelingen en initiatieven van VNG en het rijk.

De inwoners van De Ronde Venen kiezen in 2022 een nieuwe gemeenteraad. Dit maakt 2022 voor het gemeentebestuur een bijzonder jaar. Inwoners verwachten van ons dat 2022 geen verloren jaar wordt. Onze uitdagingen op het gebied van wonen, mobiliteit, landschap en energie zijn groot. De afgelopen jaren is hard gewerkt om antwoorden te vinden op deze uitdagingen, zodat onze inwoners prettig kunnen wonen, werken en recreëren in acht mooie dorpen, met veel groen en dicht bij de voorzieningen van de grote stad.

Uiteenzetting financiële positie

Conclusie financiële positie

De resultaten van de begroting 2022 - 2025 zijn:

- Voor de jaren 2022 - 2025 is er sprake van een structureel sluitende begroting. De resultaten zijn:
 - 2022 € 123.000
 - 2023 € 331.000
 - 2024 € 160.000
 - 2025 € 553.000
- Voor de nieuwe bestuursperiode zijn middelen beschikbaar voor nieuw beleid. Hiervoor is € 250.000 beschikbaar in 2022 oplopend naar structureel € 450.000 vanaf 2024.
- De geactualiseerde verhouding tussen risico's en de mogelijkheid om deze te kunnen opvangen vanuit het weerstandsvermogen is "uitstekend" voor 2022 - 2025.
- De omvang van de algemene reserve neemt af van € 18,7 miljoen in 2020 naar € 17,9 miljoen in 2025 en blijft daarmee boven de ondergrens van € 10 miljoen.
- Een beperkte stijging van 1,6% van de woonlasten van een meerpersoonshuishouden.

Er zijn vijf kanttekeningen bij de bovenstaande resultaten:

1. Door nog uit te voeren investeringen in wegen, sportvelden, kindcentrum Hofland en beschoeiingen van de legakkers nemen de kosten van afschrijvingen toe met € 1,1 miljoen van € 4,1 miljoen in 2020 naar € 5,2 miljoen in 2025. Dit zorgt ervoor dat de gemeentelijke kosten steeds meer een langdurig karakter hebben.
2. Door onze ambities in de openbare ruimte is er sprake van een oplopende omvang van de boekwaarden van investeringen met een maatschappelijk nut. Hierdoor overschrijden we vanaf 2022 onze eigen norm. In de auditcommissie vindt reeds het gesprek plaats hoe we hier in de toekomst mee om willen gaan.
3. Om de investeringsactiviteiten uit te voeren gaan we geldleningen aantrekken om de activiteiten te financieren. Hierdoor neemt de schuldenpositie toe en dat is zichtbaar in het financieel kengetal 'netto schuldquote'.
4. Door de geplande afname van de algemene reserve zijn er minder mogelijkheden om incidentele kosten op te vangen. In samenwerking met de auditcommissie bereiden we een voorstel voor over de wijze waarop we omgaan met incidentele kosten.
5. Er is een herverdeling van het gemeentefonds voorzien vanaf 2023 waardoor onze inkomsten veranderen. De definitieve landelijke besluitvorming hierover verwachten we in 2022.

Financiële resultaten 2022 -2025

In onderstaande tabel zijn de financiële resultaten opgenomen voor de jaren 2022 tot en met 2025.

Hierin is opgenomen:

- Het saldo van baten en lasten
- Incidentele en structurele onttrekkingen aan de reserves
- Incidentele toevoeging aan de reserves voor 2022. Na 2023 zijn er geen grondexploitaties of incidentele verkopen van gronden/gebouwen voorzien.
- Begrotingsresultaten

De bedragen in deze begroting zijn afgerond op een veelvoud van € 1.000. Hierdoor ontstaan beperkte afrondingsverschillen in de presentatie van financiële tabellen.

Bedragen x €1.000

Programmabegroting 2022 - 2025	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten	97.240	96.276	95.654	94.638
Baten	96.840	95.722	95.728	96.217
Saldo van baten en lasten	400	554	-74	-1.579
Onttrekkingen	-3.540	-2.385	-1.587	-475
Stortingen	3.017	1.500	1.500	1.500
Mutaties reserves	-523	-885	-87	1.025
Begrotingsresultaat (+ = tekort en - = overschot)	-123	-331	-160	-553

Aansluiting ten opzichte van de begroting 2021 - 2024

In onderstaand overzicht is een aansluiting opgenomen ten opzichte van de begroting 2021 - 2024.

		2022	2023	2024	2025
A	Startpositie vanuit begroting 2021 - 2024 (+ = tekort en - = overschot)	-347	-1.913	-2.141	-2.141
B	Beleidsontwikkelingen (+ = nadeel en - = voordeel)	2.374	1.446	1.421	1.421
C	Raadsbesluiten (+ = nadeel en - = voordeel)	214	1.388	1.296	1.204
D	Autonome ontwikkelingen (+ = nadeel en - = voordeel)	-3.912	-1.166	-1.261	-2.538
E	Inzet reserves (+ = nadeel en - = voordeel)	1.549	-87	525	1.501
F	Afrondingsverschillen (+ = nadeel en - = voordeel)	-1	1	0	0
G	Begrotingsresultaten 2022 - 2025 (+ = tekort en - = overschot)	-123	-331	-160	-553

A. Startpositie vanuit begroting 2021 -2024

Hier is weergegeven de startpositie na het vaststellen van de begroting 2021 - 2024 in november 2020.

B. Beleidsontwikkelingen

In de Kadernota 2022 zijn diverse beleidsontwikkelingen benoemd. De financiële vertaling daarvan is opgenomen in deze begroting. Een specificatie is opgenomen in de financiële begroting bij onderdeel 03 | Beleidsontwikkelingen.

C. Raadsbesluiten

In de periode november 2020 tot en met juli 2021 heeft de raad diverse besluiten genomen met financiële gevolgen. Een specificatie is opgenomen in de financiële begroting bij onderdeel 04 | Financiële effecten van raadsbesluiten tot en met september 2021.

D. Autonome ontwikkelingen

Bij het samenstellen van de programmabegroting 2022 - 2025 zijn er diverse autonome ontwikkelingen. Dit betreft onder andere loon- en prijsontwikkeling en aanpassing van hoeveelheden.

Onder de autonome ontwikkelingen is opgenomen een stelpost jeugdzorg. In juli 2021 zijn er landelijke afspraken gemaakt over de wijze waarop gemeenten een stelpost mogen opnemen voor de te verwachte rijkbijdrage ter compensatie van de jeugdzorgkosten. Hierbij is als uitgangspunt gehanteerd dat voor de jaren 2023 tot en met 2025 maximaal 75% meegenomen mag worden in de ramingen. In onderstaande tabel zijn de landelijk genoemde bedragen voor compensatie jeugdzorg omgerekend naar onze gemeente. Vervolgens is een vergelijking gemaakt met de opgenomen uitgangspunten in de Kadernota 2022.

Afspraken met het Rijk over stelpost Jeugd (bedragen x € 1.000)				
	2022	2023	2024	2025
<i>Landelijk:</i>				
Omvang	1.319.000	1.451.000	1.365.000	1.258.000
Toegestaan percentage	100%	75%	75%	75%
Omvang na correctie percentage	1.319.000	1.091.000	1.024.000	944.000
<i>Gemeente De Ronde Venen:</i>				
Schatting	1.890	1.560	1.470	1.350
Kadernota 2022	1.475	1.475	1.475	1.475

Afspraken met het Rijk over stelpost Jeugd (bedragen x € 1.000)

	2022	2023	2024	2025
Vershil t.o.v. Kadernota 2022	415	85	- 5	-125

In de nog uit te brengen septembercirculaire 2021 wordt de compensatie jeugdzorg voor 2022 geactualiseerd. Hierdoor kan het uiteindelijke bedrag zowel naar boven als naar beneden afwijken na het uitwerken van de septembercirculaire 2021.

De landelijke afspraken stelpost voor de jaren 2023 - 2025 biedt geen budgettaire garantie. Een nieuw kabinet zal moeten besluiten over de structurele financiën en noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel om de jeugdzorg in de toekomst effectief en beheersbaar te houden. Hierover volgt meer informatie nadat een nieuw kabinet is gevormd.

Een specificatie van de autonome ontwikkelingen is opgenomen in de financiële begroting bij onderdeel 05 | Autonome ontwikkelingen.

E. Inzet reserves

Voor diverse beleidsontwikkelingen, raadsbesluiten en autonome ontwikkelingen is de algemene reserve ingezet. In de financiële begroting is een totaaloverzicht opgenomen bij onderdeel 11 | De stand en het gespecificeerde verloop van reserves.

F. Afrondingsverschillen

Betreft beperkte afrondingsverschillen.

G. Begrotingsresultaten 2022 - 2025

Dit zijn de begrotingsresultaten 2022 - 2025.

Onderscheid naar incidenteel en structureel resultaat

Het onderscheid tussen structurele en incidentele resultaten is van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering. Uit onderstaand overzicht blijkt dat incidentele budgetten zijn verrekend met de inzet van de algemene reserve. Voor de volledigheid merken we op dat bestemmingsreserves structureel worden ingezet.

Overzicht incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)				
	2022	2023	2024	2025
Lasten	2.574	1.872	1.085	0

Overzicht incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)				
	2022	2023	2024	2025
Baten	1.067	0	0	0
Saldo van baten en lasten	1.507	1.872	1.085	0
Inzet van de algemene reserves	-1.507	-1.872	-1.085	0
Resultaat	0	0	0	0

In de financiële begroting is een specificatie opgenomen bij onderdeel 09 | Overzicht incidentele baten en lasten 2022 - 2025.

We bereiden in overleg met de auditcommissie een voorstel voor om te komen tot een andere werkwijze voor het opvangen van incidentele lasten.

Lokale heffingen en woonlasten

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van onze gemeente en zijn een onderdeel van het gemeentelijk beleid. In onderstaand overzicht zijn de tarieven voor 2021 en 2022 opgenomen voor een meerpersoonshuishouden. Hierbij is rekening gehouden dat in 2022 de teruggave precario vervalt door het afschaffen van de precariobelasting.

Lokale heffingen voor een meerpersoonshuishouden

	2021	2022	Percentage
 Onroerendezaakbelasting woningen (2021: € 400.000 en 2022 € 438.000)	306	311	1,6%
 Afvalstoffenheffing	332	348	4,7%
 Rioolheffing	217	210	-3,0%
 Subtotaal	855	869	1,6%
 Teruggave precario	-40	0	
 Totaal	815	869	

De raad heeft het amendement 'Aanpassing afvalstoffenheffing en rioleringheffing' aangenomen. Hierdoor wijzigt de voorgestelde afvalstoffenheffing van € 338 naar € 348 en wijzigt de rioolheffing van € 220 naar € 210. Per saldo blijft de totale heffing van € 869 aan de inwoner ongewijzigd.

Ontwikkeling algemene reserve

De algemene reserve is een buffer voor de instandhouding van de weerstandscapaciteit en voor het opvangen van incidentele kosten. Deze reserve wordt vooral gevoed door rekeningresultaten en winsten uit de grondexploitaties. De verwachting is dat vanaf 2022 de algemene reserve uitsluitend wordt gevoed door rekeningresultaten door de afloop van grondexploitaties. Voor de algemene reserve geldt als ondergrens € 10 miljoen.

Investeringsen

Onder investeringen wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. De investeringen worden op de balans verantwoord. De lasten voortvloeiende uit de investeringen, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente, verzekeringen, behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten. Voorbeelden van investeringen zijn de aanleg van een weg, riool of de aanschaf van lichtmasten.

Voor 2022 is rekening gehouden met 3 miljoen euro aan nieuwe investeringen. Er zijn daarnaast nog investeringsbudgetten die in het verleden beschikbaar zijn gesteld en nog doorlopen in 2022 en verder. De al reeds beschikbaar gestelde investeringsbudgetten zijn niet meegenomen in onderstaande tabel. De verdeling van de nieuwe investeringen naar beleidsonderwerpen is hieronder vermeld.

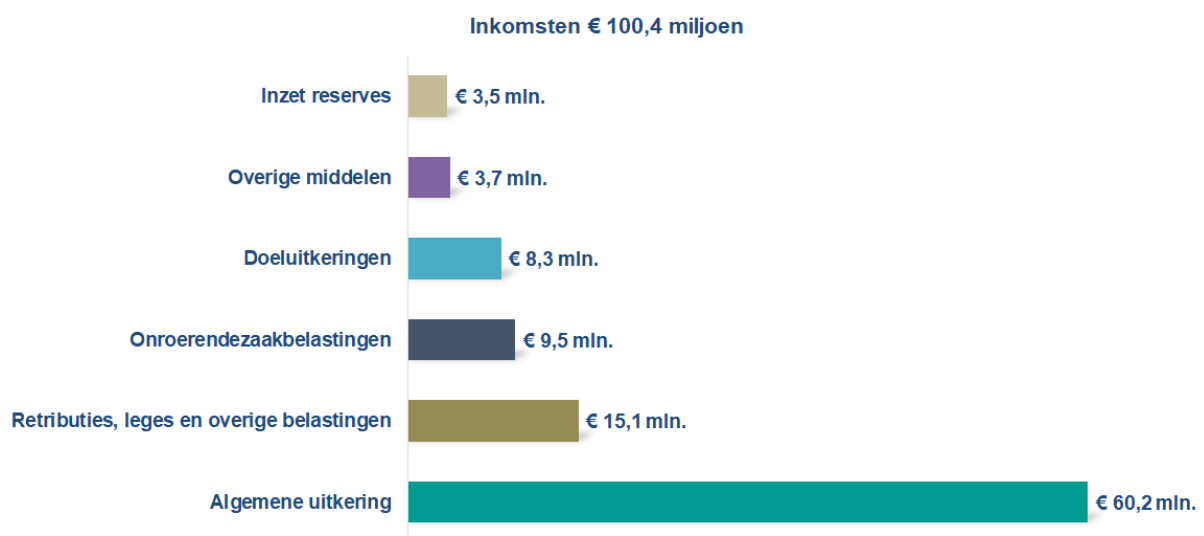
Nr.	Onderwerp	2022
1	Bedrijfsmiddelen - automatisering	144
2	Bedrijfsmiddelen - voertuigen en materialen	158
3	Bestuur - automatisering	50
4	Openbare ruimte (wegen, bruggen, verlichting e.d.)	2.432

Nr.	Onderwerp	2022
5	Riolering	200
6	Sportaccommodaties	99
Totaal		3.083

In de financiële begroting zijn de investeringen toegelicht in 13 | Overzicht investeringen 2022 - 2025.

Waar komt het geld vandaan?

Voor het uitvoeren van taken ontvangt de gemeente van verschillende bronnen middelen. De inkomsten zijn € 100,4 miljoen. Hiervan komt 68% van het Rijk in de vorm van de algemene uitkering en doeluitkeringen. De overige 32% heeft betrekking op lokale heffingen, de inzet van reserves en overige opbrengsten. Tegenover de opbrengsten staan € 100,3 miljoen aan bestedingen.

Waar wordt het geld aan besteed?

De gemeente voert diverse taken uit zoals onderhoud aan wegen, het verstrekken van bijstandsuitkeringen, jeugdzorg, het verstrekken van een paspoort, het beheer van sportvelden en de brandweezorg. De bestedingen van € 100,3 miljoen van deze taken zijn verdeeld over drie domeinen.

Bestedingen € 100,3 miljoen

Kerngegevens

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inwoners:						
Aantal per 1 januari	42.763	43.620	44.059	44.456	44.727	45.000
Levend geboren kinderen	366	375	387	391	380	380
Overledenen	-308	-393	-374	-355	-360	-360
Vestiging in de gemeente	2.616	2.265	2.147	2.079	2.053	2.380
Vertrek uit de gemeente	-1.817	-1.808	-1.763	-1.844	-1.800	-1.800
Aantal per 31 december	43.620	44.059	44.456	44.727	45.000	45.600

Woningen:						
Aantal per 1 januari	17.786	18.145	18.332	18.517	18.580	18.730
Nieuwbouw	360	186	188	202	150	250
Overige toevoegingen zoals splitsing, verbouw of verandering van gebruiksfunctie	38	40	20	35	25	25
Sloop en overige verminderingen zoals samenvoeging of verandering van de gebruiksfunctie	-39	-39	-23	-174	-25	-15
Aantal per 31 december	18.145	18.332	18.517	18.580	18.730	18.990

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
--	------	------	------	------	------	------

Huishoudens:

Eenpersoonshuishoudens	5.390	5.532	5.701	5.857	5.872	5.892
Meerpersoonshuishoudens zonder thuiswonende kinderen	5.703	5.934	5.984	6.002	6.010	6.030
Meerpersoonshuishoudens met thuiswonende kinderen	7.038	7.125	7.200	7.266	7.318	7.378
Totaal	18.131	18.591	18.885	19.125	19.200	19.300

Economische structuur:

Aantal vestigingen van bedrijven incl. zpp'ers	5.675	5.952	6.243	6.536	6.849	7.179
Aantal banen per 1.000 inwoners van 15 - 64 jaar	612,6	631,5	639,5	640,3	641,0	641,5
Werkloosheidspercentage	3,7%	3,0%	2,6%	3,0,%	2,9%	2,9%

